

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นดังนี้

1. ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้น ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูสภาพของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความเสี่ยงต่อการฟื้นฟูสภาพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นอื่น ๆ

ตอนที่ 5 ผลการสัมภาษณ์สถาบันอุดมศึกษาที่มีแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูสภาพหรือมีแนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีโดดเด่น หรือเป็นรูปธรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา

1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. จำนวนหน่วยงานจัดการเรียนการสอนเทียบเท่าคณะ		
น้อยกว่า 5 คณะวิชา	23	20.4
5 - 10 คณะวิชา	55	48.7
11 - 15 คณะวิชา	19	16.8
16 - 20 คณะวิชา	9	7.9
มากกว่า 20 คณะ	7	6.2
รวม	113	100.0
2. จำนวนนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีรวมทุกชั้นปี		
น้อยกว่า 5,000 คน	37	32.7
5,000 - 10,000 คน	27	23.9
10,001 - 15,000 คน	19	16.8
15,001 - 20,000 คน	11	9.7
20,001 - 25,000 คน	11	9.7
มากกว่า 25,000 คน	8	7.1
รวม	113	100.0
3. จำนวนนิสิตนักศึกษาที่พ้นสภาพโดยเฉลี่ยต่อปี		
น้อยกว่า 500 คน	84	74.3
500 - 1,000 คน	13	11.5
1,001 - 1,500 คน	8	7.1
1,501 - 2,000 คน	-	-
2,001 - 2,500 คน	-	-
2,501 - 3,000 คน	3	2.7
มากกว่า 3,000 คน	2	1.8
ไม่มีข้อมูล	3	2.7
รวม	113	100.0

จากตาราง 2 พบว่า สถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีจำนวนหน่วยงานจัดการเรียนการสอนเทียบเท่าคณะ 5 - 10 คณะวิชา (ร้อยละ 48.7) มีจำนวนนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีรวมทุกชั้นปี น้อยกว่า 5,000 คน (ร้อยละ 32.7) และมีจำนวนนิสิตนักศึกษาที่พ้นสภาพโดยเฉลี่ยต่อปี น้อยกว่า 500 คน (ร้อยละ 74.3) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพ้นสภาพของนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

2.1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปของแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพ้นสภาพของนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 ข้อมูลทั่วไปของแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพ้นสภาพของนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. สถาบันของท่านประสบปัญหาในเรื่องการพ้นสภาพของนิสิตนักศึกษา ในระดับปริญญาตรี” หรือไม่		
มี	83	73.5
ไม่แน่ใจ	15	13.3
ไม่มี	15	13.3
รวม	113	100.0

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2. ท่านคิดว่าการฟื้นสภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี มีสาเหตุมาจากอะไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
มีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด	77	28.5
ไม่สามารถปรับตัวสำหรับการเรียนในระดับอุดมศึกษาได้	42	15.6
ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เกี่ยวข้อง	17	6.3
ไม่มีเงิน/ทุนการศึกษาสำหรับชำระค่าเล่าเรียนและใช้จ่าย	72	26.7
ในชีวิตประจำวัน		
ไม่มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอำนวยความสะดวก	8	3.0
ต่อการขอรับ/ให้คำปรึกษา		
ไม่มีกระบวนการติดตาม ดูแล และช่วยเหลือนิสิต	32	11.8
อย่างเป็นระบบ และเป็นรูปธรรม		
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	22	8.2
รวม	270	100.0
3. ปัจจุบัน สถาบันของท่าน มีวิธีการหรือการดำเนินการ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นสภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี หรือไม่		
มี	71	62.8
ไม่แน่ใจ	20	17.7
ไม่มี	22	19.5
	113	100.0

หมายเหตุ สาเหตุอื่น ๆ ของการฟื้นสภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี เกิดจากสาเหตุ ไม่ใช่สาขา/คณะที่ถนัด ปัญหาครอบครัว เปลี่ยนสถานที่/เปลี่ยนสาขา มีภาระงานมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการอ่านหนังสือ ไม่คุ้นเคยกับการเรียนด้วยตนเอง อ่านหนังสือแล้ว จับประเด็นเนื้อหาไม่ได้ การติดต่อสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนิสิตศึกษามีน้อย ปัญหาสุขภาพ ถูกถอนชื่อเพราะไม่ลงทะเบียนเรียน ไม่มีการผ่อนผันการชำระค่าเล่าเรียน ขาดการติดต่อ ลาออก ย้ายที่อยู่ สมัครเข้าเรียนใหม่ ไม่ทราบสาเหตุ ไม่สามารถปรับตัว สภาพแวดล้อม เพื่อนร่วมชั้น และการตั้งครุรักร์

จากตาราง 3 พบว่า สถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องการฟื้นสภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 73.5) โดยมีสาเหตุมาจากการมีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด (ร้อยละ 28.5) และมีวิธีการหรือการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นสภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 62.8) ตามลำดับ

2.2 แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นสภาพของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

2.2.1 กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/กำกับของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย)

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นสภาพของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/กำกับของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย) ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นสภาพของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/กำกับของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
1	เกณฑ์จำแนกสภาพนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ต้องฟื้นสภาพด้วยผลการศึกษาค่ำ	
1.1	มีเกณฑ์จำแนกสภาพนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ต้องฟื้นสภาพด้วยผลการศึกษาค่ำ พบว่า ส่วนใหญ่กำหนดเกณฑ์แตกต่างกันตามบริบทและกฎระเบียบของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา	8
1.2	มีจำนวนหน่วยกิต 30-59 หน่วยกิต หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 จะต้องฟื้นสภาพ และมีจำนวนหน่วยกิต 60 หน่วยกิตขึ้นไป หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.75 จะต้องฟื้นสภาพ	2
1.3	เข้าเรียนได้สองภาคเรียน ต้องมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 1.50 และหากศึกษาอยู่ชั้นปีที่สองเป็นต้นไป ต้องมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 1.75	2
1.4	จะต้องมีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 1.50-1.99	2

ตาราง 4 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
1 (ต่อ)	1.5 เมื่อเรียนครบสามภาคเรียนตั้งแต่เข้าเรียน หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 จะต้องพักสภาพ และเมื่อเรียนครบหกภาคเรียนหรือปีสองขึ้นไป หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 จะต้องพักสภาพ	1
	1.6 นิสิตนักศึกษาที่มีสถานะปกติจะต้องมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 1.80 และมีสภาพรอฟินิจเมื่อมีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 1.50-1.80	1
	1.7 เมื่อสิ้นเทอมแรกมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.25 จะต้องพักสภาพ เมื่อเรียนครบสองภาคเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 จะต้องพักสภาพ เมื่อเรียนครบสองภาคเรียนต่อเนื่องกันนับแต่ภาคเรียนที่สามมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.75 จะต้องพักสภาพ และเมื่อเรียนครบสี่ภาคเรียนต่อเนื่องกันนับแต่ภาคเรียนที่สามที่ลงทะเบียนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 จะต้องพักสภาพ ยกเว้นเรียนครบหลักสูตรแล้วมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.80 ให้เรียนต่อภายในระยะเวลาได้	1
	1.8 เมื่อสิ้นภาคเรียนแรกมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 จะต้องพักสภาพ และเมื่อเรียนสองภาคเรียนติดต่อกันมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.75 จะต้องพักสภาพ	1
	1.9 เมื่อเรียนปีแรกมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 จะต้องพักสภาพ และเมื่อเรียนปีสองเป็นต้นไปมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.80 จะต้องพักสภาพ	1
	1.10 นิสิตนักศึกษาที่มีสภาพปกติจะต้องมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 1.80 นิสิตนักศึกษาที่มีสภาพรอฟินิจ คือ มีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 1.50-1.79 หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 จะต้องพักสภาพ	1
	1.11 เมื่อเรียนครบสองเทอมแรกหากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.25 จะต้องพักสภาพ เมื่อเรียนเทอมที่สามหากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 จะต้องพักสภาพ (มากกว่า 1.50 รอฟินิจครั้งที่ 1) เมื่อรอฟินิจครั้งที่ 1 และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.70 จะต้องพักสภาพ (มากกว่า 1.70 รอฟินิจครั้งที่ 2) เมื่อรอฟินิจครั้งที่ 2 และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.90 จะต้องพักสภาพ (มากกว่า 1.90 รอฟินิจครั้งที่ 3) และเมื่อรอฟินิจครั้งที่ 3 และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00	1
	1.12 เมื่อเรียนครบสองเทอมมีจำนวนหน่วยกิต 25-59 หน่วยกิต หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 จะต้องพักสภาพ เมื่อมีจำนวนหน่วยกิต 60 หน่วยกิตขึ้นไป หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.75 จะต้องพักสภาพ	1

ตาราง 4 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
1 (ต่อ)	1.13 มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 โดยไม่นับภาคแรกจะต้องพ้นสภาพ และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.75 สองภาคต่อเนื่อง โดยไม่นับภาคแรก จะต้องพ้นสภาพ	1
	1.14 มีการเตือนหลายระดับ กรณีเข้าเรียนเทอมแรกจะไม่นับ หากเทอมถัดมา มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 จะต้องพ้นสภาพ และหากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 จะแจ้งเตือนเรื่อย ๆ	1
	1.15 เมื่อมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 ในเทอมใด หากเทอมต่อไปมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 อีกครั้ง จะต้องพ้นสภาพ และหากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.00 ในเทอมใดจะต้องพ้นสภาพ	1
	1.16 เมื่อมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 จะต้องพ้นสภาพ เมื่อมีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 1.50-1.79 สองภาคเรียนต่อเนื่องกันจะต้องพ้นสภาพ และเมื่อมีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 1.80-1.99 สี่ภาคต่อเนื่องกันจะต้องพ้นสภาพ	1
	1.17 ไม่มีการจำแนกสภาพนิสิตนักศึกษา	1
	2	วิธีการหรือการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการพ้นสภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี
	2.1 มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อดำเนินการและพัฒนาคุณภาพชีวิต การปรับตัว การใช้ชีวิตในสังคม การให้คำปรึกษา การให้คำแนะนำ และรับฟังปัญหาของนิสิตนักศึกษา	13
	2.2 มีการแจ้งข้อมูลการเรียนของนิสิตนักศึกษาให้คณะและคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยเพื่อทราบและพิจารณากำหนดแนวทางในการดำเนินการ	4
	2.3 มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินการ ทั้งในส่วนของนิสิตนักศึกษา อาจารย์และหน่วยงาน	4
	2.4 มีการจัดกิจกรรม/โครงการเพื่อสนับสนุนการดำเนินการในระดับของคณะ	3
	2.5 มีการจัดโครงการให้ผู้ปกครองมารับทราบข้อมูลที่มหาวิทยาลัย โครงการเตรียมความพร้อม การติว การปรับพื้นฐาน และกิจกรรมเชียร์ก่อนเปิดภาคเรียน	2
	2.6 คณะและอาจารย์ที่ปรึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องวางแผนการดูแลนิสิตนักศึกษา	1
	2.7 มีการรายงานผลการศึกษาทุกปีการศึกษา	1

ตาราง 4 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
2 (ต่อ)	2.8 มีการประเมินกิจกรรมการเรียนการสอน	1
	2.9 มีการรายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษา	1
	2.10 มีการจัดการเรียนการสอนเป็นพิเศษ (เพิ่มเติม) เพื่อทบทวนหรือติว	1
	2.11 หลักสูตร ผู้สอน เครื่องมือ อุปกรณ์ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยมีความเหมาะสม	1
	2.12 มีระบบการคัดเลือกที่เหมาะสม	1
	2.13 มหาวิทยาลัยกำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อช่วยนิสิตนักศึกษา	1
	2.14 มีการจัดทำคู่มือการคำนวณผลการเรียนเพื่อให้ นิสิตนักศึกษาได้ศึกษา	1
	2.15 คณะ/ภาควิชาเชิญผู้ปกครองชั้นปีที่ 1-2 เข้าร่วมโครงการและกิจกรรมของคณะ	1
	2.16 จัดให้มีการให้คำแนะนำโดยฝ่ายพัฒนานิสิตนักศึกษา	1
	2.17 ระบบจำกัดการลงทะเบียน กรณีนักศึกษาที่รอพินิจต้องพบอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อนลงทะเบียนเรียน และหากลงทะเบียนกว่าระเบียบต้องผ่านการพิจารณาจากคณะ	1
	2.18 มีการแจ้งให้นิสิตนักศึกษาได้ดำเนินการลาพักการเรียนเพื่อรักษาสุขภาพ กรณีที่ยังไม่ลงทะเบียนเรียน	1
	2.19 มีการจัดโครงการสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง	1
	2.20 อาจารย์ที่ปรึกษาสามารถตรวจสอบผลการเรียนผ่านระบบสารสนเทศได้	1
	2.21 มีการสรุปข้อมูลนิสิตนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการพ้นสภาพหรือถอนชื่อต่อคณะเพื่อตรวจสอบและวางแผนติดตามหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง	1
	2.22 เจ้าหน้าที่งานทะเบียนให้คำปรึกษานิสิตนักศึกษา	1
	2.23 มีการ Lock ระบบเพื่อไม่ให้ นิสิตนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำลงทะเบียนเรียนโดยจะต้องพบอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อนการลงทะเบียนเรียน	1
	2.24 มีการพัฒนา Application Mobile เพื่อแจ้งเตือนสถานะ	1
	2.25 มีระบบติดตามผลการลงทะเบียนเรียน	1
	2.26 นิสิตนักศึกษาสามารถตรวจสอบผลการเรียนออนไลน์ได้และระบบแจ้งผลการเรียนต่ำด้วยตัวอักษรสีแดง	1
	2.27 ฝ่ายทะเบียนและฝ่ายนักศึกษาของคณะตรวจสอบและติดตามผลการเรียนนักศึกษา	1

ตาราง 4 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
3	ในอนาคตจะมีวิธีการหรือการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการผันสภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี เพื่อช่วยเหลือและดูแลนิสิตนักศึกษาด้วยวิธีการอื่น ๆ เพิ่มเติม	
	3.1 ควรจัดให้มีและพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	2
	3.2 ควรกำหนดวิธีการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาที่จะเข้าเรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น	2
	3.3 ควรจัดกระบวนการให้คำปรึกษาและความรู้แก่นิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับกฎระเบียบของสถาบันอุดมศึกษา	2
	3.4 ผู้บริหารและคณะควรกำหนดเป็นนโยบายในการดำเนินการ	2
	3.5 ควรพัฒนาระบบสารสนเทศเข้ามาช่วยในการดำเนินการ	1
	3.6 อยู่ในระหว่างการปรับปรุงข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศ เพื่อให้เหมาะสมถูกต้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	1
	3.7 ควรปรับข้อบังคับ ระเบียบ เกี่ยวกับเกณฑ์การจำแนกสภาพนิสิตนักศึกษา	1
	3.8 ควรจัดทำระบบ Portfolio ของนิสิตนักศึกษา	1
	3.9 ควรติดตามนิสิตนักศึกษาที่ผลการศึกษาดำเพื่อวางแผนการลงทะเบียนเรียน	1
	3.10 ควรดำเนินการโดยประสานงานกับคณะ	1
	3.11 ควรมีการ Lock ระบบเพื่อขออนุมนิสิตนักศึกษาก่อนลงทะเบียนเรียน	1
	3.12 ควรมีการศึกษาหรือพบนิสิตนักศึกษาเป็นรายกรณี	1
	3.13 ควรเผยแพร่ข้อมูลในการผันสภาพให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	1
	3.14 ควรสร้างเครือข่ายผู้ปกครองและติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง	1
	3.15 ควรมีการอบรมรุ่นพี่เพื่อให้ความช่วยรุ่นน้อง	1
	3.16 ควรจัดทำข้อมูลสำหรับผู้บริหารประกอบการพิจารณา	1
	3.17 ควรจัดหาทุนการศึกษาให้เพียงพอ	1
	3.18 ควรมีการพัฒนากระบวนการติดตามให้คำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษาที่มีปัญหาการเรียนเพื่อให้มาพบและรับคำแนะนำ	1
	3.19 ควรมีการพัฒนาอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีข้อมูลและเชื่อมโยงกับระบบกิจการนักศึกษา	1

จากตาราง 4 พบว่า แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการผันสภาพของนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/กำกับของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย) ปรากฏดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษากลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/กำกับของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย) มีเกณฑ์จำแนกสภาพนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ต้องผันสภาพด้วยผลการศึกษาต่ำ พบว่า ส่วนใหญ่กำหนดเกณฑ์แตกต่างกันตามบริบทและกฎระเบียบของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา

2. สถาบันอุดมศึกษากลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/กำกับของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย) มีวิธีการหรือการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการผันสภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับ ปริญญาตรี ดังนี้

2.1 มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อดำเนินการและพัฒนาคุณภาพชีวิต การปรับตัว การใช้ชีวิตในสังคม การให้คำปรึกษา การให้คำแนะนำ และรับฟังปัญหาของนิสิตนักศึกษา

2.2 มีการแจ้งข้อมูลการเรียนของนิสิตนักศึกษาให้คณะและคณะกรรมการบริหาร มหาวิทยาลัยเพื่อทราบและพิจารณากำหนดแนวทางในการดำเนินการ

2.3 มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินการ ทั้งในส่วนของนิสิต นักศึกษา อาจารย์และหน่วยงาน

2.4 มีการจัดกิจกรรม/โครงการเพื่อสนับสนุนการดำเนินการในระดับของคณะ

3. ในอนาคตสถาบันอุดมศึกษากลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/กำกับของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย) มีวิธีการหรือการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการผันสภาพของนิสิต นักศึกษาในระดับปริญญาตรี เพื่อช่วยเหลือและดูแลนิสิตนักศึกษา ด้วยวิธีการอื่น ๆ เพิ่มเติม ดังนี้

3.1 ควรจัดให้มีและพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 ควรกำหนดวิธีการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาที่จะเข้าเรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษา ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

3.3 ควรจัดกระบวนการให้คำปรึกษาและความรู้แก่นิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับกฎระเบียบ ของสถาบันอุดมศึกษา

3.4 ผู้บริหารและคณะควรกำหนดเป็นนโยบายในการดำเนินการ

2.2.2 กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการผันสภาพของนิสิตนักศึกษาระดับ ปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูสภาพของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี
 ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา
 วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ลำดับ	รายการ	ความถี่
1	เกณฑ์จำแนกสภาพนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ต้องฟื้นฟูสภาพด้วยผลการศึกษาค่ำ	
	1.1 มีเกณฑ์จำแนกสภาพนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ต้องฟื้นฟูสภาพด้วยผลการศึกษาค่ำ พบว่า ส่วนใหญ่กำหนดเกณฑ์แตกต่างกันตามบริบทและกฎระเบียบของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา	10
	1.2 เมื่อเรียนครบ 1 ปี หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.60 จะฟื้นฟูสภาพ และเมื่อเรียนปี 2 ขึ้นไป หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.80 จะฟื้นฟูสภาพ	8
	เมื่อมีจำนวนหน่วยกิต 30-59 หน่วยกิต หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 จะฟื้นฟูสภาพ และเมื่อมีจำนวนหน่วยกิต 60 หน่วยกิตขึ้นไป หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.75 จะฟื้นฟูสภาพ	4
	1.3 ไม่มีการจำแนกสภาพ	4
	1.4 นักศึกษามีสภาพปกติเมื่อมีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 ขึ้นไป โดยมีสภาพรอพินิจเมื่อมีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 1.80-1.99	2
	1.5 เมื่อมีจำนวนหน่วยกิต 30 หน่วยกิต หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสม 0.00 จะฟื้นฟูสภาพ เมื่อมีจำนวนหน่วยกิต 30-59 หน่วยกิต หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 จะฟื้นฟูสภาพ และเมื่อมีจำนวนหน่วยกิต 60 หน่วยกิตขึ้นไป หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.75 จะฟื้นฟูสภาพ	1
	1.6 นักศึกษาจะมีสถานะรอพินิจเมื่อมีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 1.60-1.99	1
	1.7 เมื่อเรียนภาคเรียนแรกต้องมีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 1.00-1.99 เมื่อเรียนภาคเรียนที่สองต้องมีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 1.25-1.99 เมื่อเรียนภาคเรียนที่สามเป็นต้นไปต้องมีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 1.50-1.99 (ถือเป็นสถานะรอพินิจครั้ง 1) 1.70-1.99 (ถือเป็นสถานะรอพินิจครั้ง 2) 1.90-1.99 (ถือเป็นสถานะรอพินิจครั้ง 3) หากหากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 จะต้องฟื้นฟูสภาพ ตามลำดับ	1

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
1 (ต่อ)	1.8 เมื่อเรียนครบสองภาคเรียนหากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 จะพ้นสภาพ เมื่อเรียนครบสี่ภาคเรียนขึ้นไป หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.75 จะพ้นสภาพ	1
	1.9 หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.80 จะพ้นสภาพ	1
	1.10 เมื่อเรียนภาคเรียนแรกจะต้องมีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 1.00-1.99 (หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.00 จะต้องพ้นสภาพ) เมื่อเรียนครบสองภาคเรียนจะต้องมีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 1.25-1.99 ถือเป็นสถานะรอพินิจครั้งที่ 1 (หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.25 จะต้องพ้นสภาพ) หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 1.50-1.99 ถือเป็นสถานะรอพินิจครั้งที่ 2 (หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 จะต้องพ้นสภาพ) หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 1.75-1.99 ถือเป็นสถานะรอพินิจครั้งที่ 3 (หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึง 1.75 จะต้องพ้นสภาพ) และหากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 จะต้องพ้นสภาพ ตามลำดับ	1
	1.11 นักศึกษาจะต้องมีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 1.50-1.99	1
2	วิธีการหรือการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการพ้นสภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี	
	2.1 มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแนะนำและให้คำปรึกษา	14
	2.2 สามารถผ่อนผันค่าเล่าเรียนในแต่ละภาคเรียนได้ (ชำระเป็นงวด ๆ ได้)	13
	2.3 มีทุนการศึกษาให้นักศึกษา (ทุน กยศ. ทุนภาคใต้ ทุนคนพิการ ทุนให้เปล่าของมหาวิทยาลัย และทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ)	7
	2.4 มีการจัดกิจกรรมการปฐมนิเทศ	4
	2.5 มีการรายงานจำนวนนักศึกษาต่อที่ประชุมคณบดีเพื่อพิจารณาและหาแนวทางแก้ไข	3
	2.6 มีการกำหนดปฏิทินหรือตารางเพื่อให้นักศึกษาพบอาจารย์ที่ปรึกษาเดือนละ 1 ครั้ง	2
	2.7 เป็นการบริหารจัดการของคณะ	2
2.8 มีกระบวนการสอนเสริม	2	

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
2	2.9 มีการให้ความรู้และการปรับพื้นฐาน	2
(ต่อ)	2.10 สามารถทดลองเรียนได้	1
	2.11 มีการแจ้งผลการเรียนไปยังผู้ปกครอง	1
	2.12 เปิดโอกาสให้นักศึกษาที่พ้นสภาพกลับเข้ามาเรียนโดยการโอนผลการเรียนได้	1
	2.13 มีการตรวจสอบผลการเรียนทุกภาคเรียน	1
	2.14 พัฒนาระบบช่วยเหลือในการพยากรณ์ผลการเรียนในอนาคต	1
	2.15 ให้ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษา	1
	2.16 มหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อวิจัยในเรื่องการพ้นสภาพ	1
	2.17 มีระบบสารสนเทศของนักศึกษาที่มีแผนการศึกษา หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร แสดงรายวิชา เพื่อป้องกันการลงทะเบียนเรียนผิดพลาด	1
	2.18 จัดทำระบบโปรแกรมข้อมูลด้านการศึกษาและประวัติของนักศึกษา ให้อาจารย์ที่ปรึกษา	1
	2.19 ฝ่ายพัฒนานักศึกษาจัดทำข้อมูลด้านกิจกรรมของนักศึกษาสำหรับ อาจารย์ที่ปรึกษา	1
	2.20 คณะหน่วยงานมีการตรวจสอบจำนวนนักศึกษา	1
	2.21 ระเบียบสามารถให้ขยายเวลาศึกษาได้	1
	2.22 ฝ่ายทะเบียนติดตามการลงทะเบียนเรียน การชำระเงิน และการรักษา สถานภาพ	1
	2.23 มีการแจ้งข้อมูลการพ้นสภาพไปยังคณะ	1
	2.24 จัดทำสถิติการคงอยู่ของนักศึกษา	1
	2.25 จัดโครงการหารายได้ระหว่างเรียน	1
	2.26 จัดระบบการดูแลนักศึกษาแบบ 3 ส่วน คือ มหาวิทยาลัย อาจารย์ และผู้ปกครอง	1
	2.27 จัดทำคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา	1
	2.28 อาจารย์ผู้สอนติดตามผลการเรียนนักศึกษา	1

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
2 (ต่อ)	2.29 จัดกลุ่มอาจารย์ผู้สอนที่มีนักศึกษาผลการเรียนต่ำเพื่อระดมสมองในการแก้ไขปัญหา	1
	2.30 จัดรูปแบบการเรียนการสอนผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	1
	2.31 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้สิ่งอำนวยความสะดวกและการรักษาความปลอดภัยภายในมหาวิทยาลัย	1
	2.32 ยกเว้นค่าเล่าเรียนให้ผู้เรียนดี ความสามารถ และสร้างชื่อเสียง	1
	2.33 มีการ Lock ระบบการลงทะเบียนนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำกว่า 2.00 เพื่อพบอาจารย์ที่ปรึกษา	1
	2.34 มีการวิเคราะห์ผลการเรียนของนักศึกษาทุกภาคเรียน	1
3	ในอนาคตจะมีวิธีการหรือการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูสภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี เพื่อช่วยเหลือและดูแลนิสิตนักศึกษา ด้วยวิธีการอื่น ๆ เพิ่มเติม	
	3.1 ควรใช้ระบบกลไกอาจารย์ที่ปรึกษาในการดำเนินการ	11
	3.2 ควรดูแลนักศึกษาในเรื่องทุนการศึกษา การจัดกิจกรรม และการหารายได้	3
	3.3 ยังไม่มีวิธีการเพื่อป้องกัน	2
	3.4 มหาวิทยาลัยควรแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อวิจัยในเรื่องการฟื้นฟูสภาพ	2
	3.5 ควรเพิ่มช่องทางในด้านข้อมูลข่าวสารให้เพิ่มขึ้น (ข่าวต่าง ๆ ข่าวทุนการศึกษา)	2
	3.6 กองบริการการศึกษาควรให้คำปรึกษาด้านการเรียน	1
	3.7 ควรจัดทำระบบคัดกรองความเสี่ยงนักศึกษาที่มีโอกาสฟื้นฟูสภาพหรือภาวะการคงอยู่ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติหรือระบบสารสนเทศ โดยกระบวนการทาง Big Data, Rapid Miner	1
	3.8 ควรมีระบบช่วยเหลือนักศึกษาอย่างจริงจัง	1
	3.9 ควรให้ทดลองเรียนแล้ว มีการกระตุ้นและแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ ทั้งนี้ ในส่วนของผู้เกี่ยวข้องควรดูแลและให้คำปรึกษา	1
3.10 กำหนดให้อาจารย์ที่ปรึกษาติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างเข้มงวด	1	

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
3	3.11 ควรให้หน่วยงานเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาเข้ามาช่วยในการดำเนินการ	1
(ต่อ)	3.12 ควรมีการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ปกครอง	1
	3.13 ควรมีมาตรการให้ทุกหลักสูตรจัดทำแผนการดูแลนักศึกษาเพื่อลดอัตราการพ้นสภาพ	1
	3.14 ควรพัฒนาระบบสารสนเทศนักศึกษาให้ง่ายต่อการใช้งานและเพิ่มเมนูที่ช่วยส่งเสริมและแก้ปัญหา	1
	3.15 ควรมีทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษา	1
	3.16 ควรมีการตรวจสอบและสนับสนุนจากคณะ	1
	3.17 ควรมีการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบ	1
	3.18 ควรให้ความรู้อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา	1
	3.19 ควรจัดระบบการดูแลนักศึกษาแบบ 3 ส่วน คือ มหาวิทยาลัย อาจารย์ และผู้ปกครอง ให้มีประสิทธิภาพ	1
	3.20 ควรจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือนักศึกษา (Academic advising and be medial center)	1
	3.21 ควรจัดอบรมอาจารย์ที่ปรึกษาด้านจิตวิทยาและการให้คำปรึกษา รวมถึงกฎระเบียบต่าง ๆ	1
	3.22 ควรจัดอบรมเพิ่มทักษะและความรู้แก่นักศึกษา เช่น รายวิชาภาษาอังกฤษ	1
	3.23 ควรให้นักศึกษาปรับแผนการเรียนได้ เนื่องจากสถาบันเปิดสอนเพียง 2 คณะ	1
	3.24 ควรแนะแนวนักเรียนก่อนเข้าเรียนถึงหลักสูตร วิธีเรียน และเน้นย้ำการเรียนนักศึกษาปัจจุบันทุกภาคเรียน	1

จากตาราง 5 พบว่า แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพ้นสภาพของนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ปรากฏดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษากลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีเกณฑ์จำแนกสภาพนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ต้องพ้นสภาพด้วยผลการศึกษาดังนี้

- 1.1 มีการกำหนดเกณฑ์แตกต่างกันตามบริบทและกฎระเบียบของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา
- 1.2 เมื่อเรียนครบ 1 ปี หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.60 จะพ้นสภาพ และเมื่อเรียนปี 2 ขึ้นไป หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.80 จะพ้นสภาพ
- 1.3 เมื่อมีจำนวนหน่วยกิต 30-59 หน่วยกิต หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 จะพ้นสภาพ และเมื่อมีจำนวนหน่วยกิต 60 หน่วยกิตขึ้นไป หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.75 จะพ้นสภาพ
- 1.4 ไม่มีการจำแนกสภาพ

2. สถาบันอุดมศึกษากลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีวิธีการหรือการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการพ้นสภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ดังนี้

- 2.1 มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแนะนำและให้คำปรึกษา
- 2.2 สามารถผ่อนผันค่าเล่าเรียนในแต่ละภาคเรียนได้ (ชำระเป็นงวด ๆ ได้)
- 2.3 มีทุนการศึกษาให้นักศึกษา (ทุน กยศ. ทุนภาคใต้ ทุนคนพิการ ทุนให้เปล่าของมหาวิทยาลัย และทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ)

3. ในอนาคตสถาบันอุดมศึกษากลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีวิธีการหรือการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการพ้นสภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี เพื่อช่วยเหลือและดูแลนิสิตนักศึกษา ด้วยวิธีการอื่น ๆ เพิ่มเติม ดังนี้

- 3.1 ควรใช้ระบบกลไกอาจารย์ที่ปรึกษาในการดำเนินการ
- 3.2 ควรดูแลนักศึกษาในเรื่องทุนการศึกษา การจัดกิจกรรม และการหารายได้
- 3.3 ยังไม่มีวิธีการเพื่อป้องกัน
- 3.4 มหาวิทยาลัยควรแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อวิจัยในเรื่องการพ้นสภาพ
- 3.5 ควรเพิ่มช่องทางในด้านข้อมูลข่าวสารให้เพิ่มขึ้น (ข่าวต่าง ๆ ข่าวทุนการศึกษา)

2.2.3 กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพ้นสภาพของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูสภาพของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี
 ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา
 วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ลำดับ	รายการ	ความถี่
1	เกณฑ์จำแนกสภาพนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ต้องฟื้นฟูสภาพด้วยผลการศึกษาค่ำ	
	1.1 มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 จะมีสถานะรอพินิจ ทั้งนี้ หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมมากกว่าหรือเท่ากับ 2.00 จะมีสถานะปกติ	8
	1.2 หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 จะฟื้นฟูสภาพ (ยกเว้นภาคแรก) หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.75 สองภาคเรียนติดต่อกันจะฟื้นฟูสภาพ (ยกเว้นภาคฤดูร้อนไม่นับรวม) และหากเรียนเกินหลักสูตร 4 ปี สามารถเรียนได้ 8 ปี	6
	1.3 ไม่มีการจำแนกสภาพนักศึกษา	3
	1.4 ถ้ามีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 1.50-1.99 จะมีสถานะรอพินิจ หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 จะฟื้นฟูสภาพ ทั้งนี้ หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมมากกว่าหรือเท่ากับ 2.00 จะมีสถานะปกติ	1
	1.5 ถ้ามีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 1.75 จะมีสถานะปกติ หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 1.50-1.74 จะมีสถานะรอพินิจ	1
	1.6 ถ้ามีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 ขึ้นไป จะมีสถานะปกติ หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสม 1.50-1.99 จะมีสถานะรอพินิจครั้งที่ 1 หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสม 1.70-1.99 จะมีสถานะรอพินิจครั้งที่ 2 (ต่อเนื่องจากครั้งที่ 1) และหากมีคะแนนเฉลี่ยสะสม 1.90-1.99 จะมีสถานะรอพินิจครั้งที่ 3 (ต่อเนื่องจากครั้งที่ 2)	1
2	วิธีการหรือการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูสภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี	
	2.1 มีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยดูแลและให้คำปรึกษา	15
	2.2 จัดหางานให้ทำระหว่างเรียน/หารายได้ระหว่างเรียน	3
	2.3 มีทุนการศึกษา/ทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา	3
	2.4 มีการผ่อนชำระค่าเล่าเรียน	2

ตาราง 6 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
2	2.5 ให้ความรู้กับนักศึกษา/ปริญญานิเทศ	2
(ต่อ)	2.6 ฝ่ายทะเบียนส่งจดหมายแจ้งเตือนนักศึกษาและผู้ปกครอง	2
	2.7 มีการสอนวิชาปรับพื้นฐาน เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ หรือภาษาอังกฤษ และทำสื่อการสอนออนไลน์ เพื่อให้นักศึกษาได้ทบทวน	2
	2.8 สามารถโทรสอบถามข้อมูลต่าง ๆ ได้	1
	2.9 จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์เพื่อให้คำปรึกษาและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ (สังกัดฝ่ายทะเบียน)	1
	2.10 สถาบันสอนในศาสตร์ที่นักศึกษาสามารถวางแผนในชีวิตได้ จึงมีภูมิคุ้มกันตนเองได้	1
	2.11 มีการแจ้งเตือนผ่านระบบสารสนเทศของทะเบียน	1
	2.12 มีข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการช่วยนักศึกษา	1
	2.13 หลักสูตรและคณะดำเนินการดูแลนักศึกษา	1
	2.14 มีความยืดหยุ่นในการเรียนการสอนตามความต้องการของผู้เรียน	1
	2.15 มีระบบพี่เลี้ยงนักศึกษา (เจ้าหน้าที่) ตัวต่อตัวและรายงานข้อมูลไปยังส่วนกลางและสนับสนุนข้อมูลให้กับอาจารย์ที่ปรึกษาอีกทางหนึ่ง	1
	2.16 อาจารย์ที่ปรึกษาประสานฝ่ายกิจการนักศึกษาและส่งข้อมูลต่อไปยังคณะเพื่อให้ความช่วยเหลือนักศึกษา	1
	2.17 จัดให้มีห้องให้คำปรึกษารายบุคคล	1
	2.18 มีระบบตรวจสอบการลงทะเบียนเรียน หากนักศึกษาไม่ลงทะเบียนเรียน เจ้าหน้าที่จะโทรติดตามนักศึกษาเพื่อให้มาดำเนินการลาพักการเรียนหรือดำเนินการอื่น ๆ	1
	2.19 สสำรวจรายวิชาที่นักศึกษาติด F แล้วตรวจสอบด้วยว่าติด F เพราะอะไร เพื่อแก้ไขปัญหาให้ตรงจุด	1
	2.20 มีการโอนย้ายคณะหรือสาขาและเทียบโอนรายวิชาเพื่อให้โอกาสนักศึกษาได้ศึกษาต่อ	1
	2.21 มีระบบดูแลและติดตามนักศึกษา	1

ตาราง 6 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
3	ในอนาคตจะมีวิธีการหรือการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูสภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี เพื่อช่วยเหลือและดูแลนิสิตนักศึกษา ด้วยวิธีการอื่น ๆ เพิ่มเติม	
	3.1 อาจารย์ที่ปรึกษาควรดูแลอย่างใกล้ชิด	2
	3.2 ควรมีระบบจัดเก็บข้อมูลสถิตินักศึกษาที่ฟื้นฟูสภาพเพื่อใช้ในการตัดสินใจ	2
	3.3 กำลังวางแผนดำเนินการ	1
	3.4 ควรพิจารณาให้ความช่วยเหลือนักศึกษาเป็นรายกรณี	1
	3.5 อาจจะให้กองทุนให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา	1
	3.6 ด้านการเรียนการสอนควรให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้สอนดูแล	1
	3.7 ควรเพิ่มเครื่องมือและเทคนิคการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ	1
	3.8 ควรส่งเสริมการจัดหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถหารายได้ระหว่างเรียน	1
	3.9 ควรพัฒนาระบบออนไลน์ ระบบพี่เลี้ยงนักศึกษา (เจ้าหน้าที่) ตัวต่อตัว และรายงานส่วนกลาง และสนับสนุนอาจารย์ที่ปรึกษาให้ทันสมัยเพื่อแจ้งแนวทางป้องกันได้รวดเร็ว	1
	3.10 ควรมีการดำเนินการติดตามนักศึกษาให้มากกว่านี้	1
	3.11 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญติดตามและดูแล เข้าพบนักศึกษาให้เป็นประจำ เพื่อให้สามารถช่วยนักศึกษาได้	1
	3.12 ควรจัดให้มีห้องแนะแนวสำหรับการให้คำปรึกษา	1
	3.13 ควรเพิ่มช่องทางในการติดต่อกับนักศึกษา	1
	3.14 ควรติดตามนักศึกษาให้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	1
	3.15 ควรจัดให้นักศึกษาเรียนปรับพื้นฐาน	1
	3.16 ควรมีการติดตามนักศึกษาที่ขาดเรียน	1
	3.17 ควรมีระบบการตรวจเยี่ยมนักศึกษาเป็นระยะ	1
	3.18 ควรสร้างระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้เข้มแข็ง	1
	3.19 ควรสร้างกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน	1
	3.20 มาตรการระดับมหาวิทยาลัยยังไม่มี เนื่องจากการดูแลอยู่กับคณะ	1

ตาราง 6 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
3	3.21 ควรจัดตั้งศูนย์/องค์กรเพื่อดูแลและติดตามนักศึกษา	1
(ต่อ)	3.22 อาจารย์ที่ปรึกษาควรตรวจเช็คจำนวนนักศึกษาทุกเดือน หากนักศึกษาขาดเรียนจะต้องโทรติดตามทั้งนักศึกษาและผู้ปกครอง	1

จากตาราง 6 พบว่า แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูสภาพของนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ปรากฏดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษากลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีเกณฑ์จำแนกสภาพนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ต้องฟื้นฟูสภาพด้วยผลการศึกษาดำ ดังนี้

1.1 มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 จะมีสถานะรอพินิจ ทั้งนี้ หากมีคะแนน เฉลี่ยสะสมมากกว่าหรือเท่ากับ 2.00 จะมีสถานะปกติ

1.2 หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 จะฟื้นฟูสภาพ (ยกเว้นภาคแรก) หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.75 สองภาคเรียนติดต่อกันจะฟื้นฟูสภาพ (ยกเว้นภาคฤดูร้อน ไม่นับรวม) และหากเรียนเกินหลักสูตร 4 ปี สามารถเรียนได้ 8 ปี

1.3 ไม่มีการจำแนกสภาพนักศึกษา

2. สถาบันอุดมศึกษากลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีวิธีการหรือการดำเนินการ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูสภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ดังนี้

2.1 มีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยดูแลและให้คำปรึกษา

2.2 จัดหางานให้ทำระหว่างเรียน/หารายได้ระหว่างเรียน

2.3 มีทุนการศึกษา/ทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา

2.4 มีการผ่อนชำระค่าเล่าเรียน

2.5 ให้ความรู้กับนักศึกษา/ปฐมนิเทศ

2.6 ฝ่ายทะเบียนส่งจดหมายแจ้งเตือนนักศึกษาและผู้ปกครอง

2.7 มีการสอนวิชาปรับพื้นฐาน เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ หรือภาษาอังกฤษ และทำสื่อการสอนออนไลน์ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ทบทวน

3. ในอนาคตสถาบันอุดมศึกษากลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีวิธีการหรือ การดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูสภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี เพื่อช่วยเหลือและดูแลนิสิตนักศึกษา ด้วยวิธีการอื่น ๆ เพิ่มเติม คือ อาจารย์ที่ปรึกษาควรดูแล อย่างใกล้ชิด และควรมีระบบจัดเก็บข้อมูลสถิตินักศึกษาที่ฟื้นฟูสภาพเพื่อใช้ในการตัดสินใจ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความเสี่ยงต่อการผันสภาพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

3.1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปของแนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความเสี่ยงต่อการผันสภาพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 ข้อมูลทั่วไปของแนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความเสี่ยงต่อการผันสภาพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
สถาบันของท่านมีระบบการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือนิสิตนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการผันสภาพหรือไม่		
มี	66	58.4
ไม่แน่ใจ	22	19.5
ไม่มี	25	22.1
รวม	113	100.0

จากตาราง 7 พบว่า สถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ส่วนใหญ่มีระบบการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีหรือนิสิตนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการผันสภาพ (ร้อยละ 58.4)

3.2 แนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี
ที่มีความเสี่ยงต่อการผันสภาพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

3.2.1 กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/กำกับของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย)

แนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีที่มีความเสี่ยงต่อ
การผันสภาพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/กำกับของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย)

ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 แนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีที่มีความเสี่ยง
ต่อการผันสภาพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กลุ่มสถาบันอุดมศึกษา
ของรัฐ/กำกับของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
1	ระบบการติดตามผลการศึกษาของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี	
	1.1 มีการแจ้งผลการศึกษาผ่านระบบสารสนเทศ	4
	1.2 มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา	3
	1.3 คณะจะเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการติดตามดูแลนิสิตนักศึกษา	3
	1.4 อาจารย์ที่ปรึกษาจะทราบและติดตามผลการศึกษาของนิสิตนักศึกษา ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	2
	1.5 มีกระบวนการจัดส่งและแจ้งผลการศึกษาของนิสิตนักศึกษาไปยังผู้ปกครอง	2
	1.6 มีการแจ้งผลการศึกษาไปยังอาจารย์ที่ปรึกษา	2
	1.7 มีการกำกับติดตามการดำเนินการจากผู้บริหาร	2
	1.8 มีการส่ง e-mail แจ้งผลการศึกษาให้กับนิสิตนักศึกษารายบุคคล และติดตามขอผลการศึกษาจากผู้สอนอย่างต่อเนื่อง	1
	1.9 มีการตรวจสอบผลการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการหลังจากที่ได้รับ การดูแลและวางแผนแล้ว	1
	1.10 มีการประมวลผลการศึกษาโดยระบบสารสนเทศของงานทะเบียน	1
	1.11 มีการดำเนินการตามกฎระเบียบของสถาบันอุดมศึกษา	1

ตาราง 8 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
1 (ต่อ)	1.12 มีกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.) ของหลักสูตร กำกับการดำเนินการ	1
	1.13 มีการประชุมติดตามของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร	1
	1.14 มีระบบสารสนเทศเพื่อรายงานข้อมูลนิสิตนักศึกษาที่มีแนวโน้มจะพ้นสภาพ ให้อาจารย์ที่ปรึกษา/คณะ/ภาควิชาทราบ	1
	1.15 มีการวิเคราะห์ข้อมูลและส่งผลสรุปข้อมูลรายวิชาหรือผลการศึกษา ให้อาจารย์ที่ปรึกษา/คณะ/ภาควิชา	1
	1.16 มีการแจ้งให้นิสิตนักศึกษาได้ดำเนินการลาพักการเรียนเพื่อรักษาสุขภาพ กรณีที่ยังไม่ลงทะเบียนเรียน	1
	1.17 มีการสรุปข้อมูลนิสิตนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการพ้นสภาพหรือถอนรายชื่อต่อ คณะเพื่อตรวจสอบและวางแผนติดตามหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง	1
	1.18 มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและระบบติดตามผลการลงทะเบียนเรียน ช่วยคัดกรองนิสิตนักศึกษาที่เข้าข่ายการพ้นสภาพ โดยแจ้งไปยังอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้มาพบและรับคำแนะนำ ทั้งนี้ ระบบบันทึกข้อมูลตามรหัสประจำตัวนิสิต นักศึกษาและผลการศึกษาเฉลี่ยสะสมจากน้อยไปหามาก	1
	1.19 มีการติดตามการส่งผลการศึกษาโดยส่วนกลางและสรุปข้อมูล แจ้งคณะกรรมการบริหาร	1
	2	ในอนาคตจะมีกระบวนการติดตามผลการศึกษาของนิสิตนักศึกษาในระดับ ปริญญาตรี เพื่อช่วยเหลือและดูแลนิสิตนักศึกษา ด้วยวิธีการอื่น ๆ เพิ่มเติม
2.1 ควรพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อช่วยในการติดตามผลการศึกษาและให้ คำปรึกษานิสิตนักศึกษา		2
2.2 ควรมีการจัดทำระบบ Portfolio ของนิสิตนักศึกษา		1
2.3 ควรพัฒนาระบบบริหารการจัดการ		1
2.4 ควรจัดทำหนังสือแจ้งผลการศึกษาและอื่น ๆ ส่งผู้ปกครอง		1
2.5 ควรมีกระบวนการติดตามนิสิตนักศึกษาร่วมกับคณะ		1
2.6 ควรพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลเพื่อเชื่อมโยงกับการขึ้นเงินเดือน กรณีส่งผลการศึกษาล่าช้า		1

จากตาราง 8 พบว่า แนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีที่มีความเสี่ยงต่อการผันสภาพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/กำกับของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย) ปรากฏดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษากลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/กำกับของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย) มีระบบการติดตามผลการศึกษาของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ดังนี้

- 1.1 มีการแจ้งผลการศึกษาผ่านระบบสารสนเทศ
- 1.2 มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา
- 1.3 คณะจะเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการติดตามดูแลนิสิตนักศึกษา
- 1.4 อาจารย์ที่ปรึกษาจะทราบและติดตามผลการศึกษาของนิสิตนักศึกษาผ่านระบบ

เทคโนโลยีสารสนเทศ

- 1.5 มีกระบวนการจัดส่งและแจ้งผลการศึกษาของนิสิตนักศึกษาไปยังผู้ปกครอง
- 1.6 มีการแจ้งผลการศึกษาไปยังอาจารย์ที่ปรึกษา
- 1.7 มีการกำกับติดตามการดำเนินการจากผู้บริหาร

2. ในอนาคตสถาบันอุดมศึกษากลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/กำกับของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย) จะมีกระบวนการติดตามผลการศึกษาของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี เพื่อช่วยเหลือและดูแลนิสิตนักศึกษา ด้วยวิธีการอื่น ๆ เพิ่มเติม คือ ควรพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อช่วยในการติดตามผลการศึกษาและให้คำปรึกษานิสิตนักศึกษา

3.2.2 กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

แนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีที่มีความเสี่ยงต่อการผันสภาพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 แนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความเสี่ยงต่อการพ้นสภาพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ลำดับ	รายการ	ความถี่
1	ระบบการติดตามผลการศึกษานิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี	
	1.1 มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา	7
	1.2 ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศควบคู่กับระบบอาจารย์ที่ปรึกษา	7
	1.3 การจัดพิมพ์ใบแสดงผลการเรียนเพื่อส่งให้ผู้ปกครอง	4
	1.4 นักศึกษาสามารถดูผลการเรียนออนไลน์ผ่านระบบ	3
	1.5 มีแนวปฏิบัติกำหนดให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพบนักศึกษาภาคเรียนละ 4 ครั้ง (กำหนดไว้ในปฏิทินการศึกษา)	2
	1.6 มีเจ้าหน้าที่คอยช่วยเหลือนักศึกษา	1
	1.7 มีการรายงานข้อมูลให้ผู้บริหารทราบ	1
	1.8 มีระบบที่สามารถดูข้อมูลได้ทุกมิติ เช่น ข้อมูลนักศึกษา ผลการเรียน ประวัติ ครอบครัว พฤติกรรมและกิจกรรม	1
	1.9 เพิ่มสิทธิ์ให้อาจารย์ประจำหลักสูตรและหัวหน้าภาควิชาในการดูแลนักศึกษา	1
	1.10 มีประกาศมาตรการกำกับและควบคุมการส่งผลการเรียน	1
	1.11 ฝ่ายทะเบียนจัดทำข้อมูลนักศึกษาที่มีผลการเรียน 1.80-1.99 เสนอที่ประชุมผู้บริหารเพื่อหาแนวทางแก้ไข	1
	1.12 มีการตรวจสอบสถานภาพนักศึกษาทุกปีการศึกษา	1
	1.13 สนับสนุนและแจ้งข้อมูลนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำไปคณะและผู้ปกครอง	1
	1.14 ให้ความรู้อาจารย์ที่ปรึกษาในการใช้ระบบการติดตามนักศึกษา	1
	1.15 มีระบบการติดตามผลการเรียนสำหรับอาจารย์ ผู้สอน และอาจารย์ที่ค้างส่งเกรด	1
	1.16 มีระบบติดตามผลการเรียนนักศึกษารายภาค สำหรับติดตามและประเมินผลในแต่ละรายวิชา	1
	1.17 มีระบบแจ้งเตือนนักศึกษาที่มีเวลาเรียนเกิน/ใกล้เกินเวลา	1
	1.18 มีหน่วยงาน/บุคลากรที่ให้คำแนะนำนักศึกษา	1

ตาราง 9 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
1	1.19 มีการสอนเสริมระหว่างภาคเรียน	1
(ต่อ)	1.20 มีการประชุมคณาจารย์เพื่อทราบผลการดำเนินงานหลักสูตรและติดตามผลการเรียนนักศึกษา	1
2	ในอนาคตจะมีกระบวนการติดตามผลการศึกษานิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี เพื่อช่วยเหลือและดูแลนิสิตนักศึกษา ด้วยวิธีการอื่น ๆ เพิ่มเติม	
	2.1 ควรพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อติดตามผลการเรียนนักศึกษา	3
	2.2 ควรจะกำหนดให้มีแนวทางในการติดตามผลการเรียนนักศึกษา	2
	2.3 ควรมีการรายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียน	1
	2.4 กำหนดให้นักศึกษาสามารถตรวจสอบผลการเรียนผ่าน Application ของมหาวิทยาลัยได้	1
	2.5 ยังไม่มีระบบการติดตามนักศึกษาซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหาร	1
	2.6 หน่วยงานที่บริหารจัดการไม่ทราบนโยบายของผู้บริหาร	1
	2.7 ควรพัฒนาระบบสารสนเทศของนักศึกษาให้ง่ายต่อการใช้งานและเพิ่มเมนูที่ช่วยส่งเสริมและการแก้ปัญหา	1
	2.8 ควรพัฒนาเทคโนโลยีที่มีอยู่เดิมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	1
	2.9 อาจารย์ที่ปรึกษาควรรายงานผลการปฏิบัติงานทุกภาคการศึกษา	1
	2.10 มหาวิทยาลัยควรเพิ่มทุกช่องทางในการติดตามนักศึกษาและการสอน	1
	2.11 ควรเพิ่มช่องทางให้นักศึกษาสามารถคำนวณผลการเรียนก่อนสำเร็จการศึกษาในภาคเรียนนั้น ๆ	1
	2.12 ไม่แน่ใจ	1

จากตาราง 9 พบว่า แนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความเสี่ยงต่อการพ้นสภาพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ปราบกฏดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษากลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีระบบการติดตามผลการศึกษานิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ดังนี้

- 1.1 มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา
- 1.2 ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศควบคู่กับระบบอาจารย์ที่ปรึกษา
- 1.3 การจัดพิมพ์ใบแสดงผลการเรียนรู้เพื่อส่งให้ผู้ปกครอง
- 1.4 นักเรียนสามารถดูผลการเรียนออนไลน์ผ่านระบบ

2. ในอนาคตสถาบันอุดมศึกษากลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จะมีกระบวนการติดตามผลการศึกษานิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี เพื่อช่วยเหลือและดูแลนิสิตนักศึกษา ด้วยวิธีการอื่น ๆ เพิ่มเติม คือ ควรพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อติดตามผลการเรียนนักศึกษา และควรจะกำหนดให้มีแนวทางในการติดตามผลการเรียนนักศึกษา

3.2.3 กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

แนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความเสี่ยงต่อการผันสภาพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ปรากฏดังตาราง 10

ตาราง 10 แนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความเสี่ยงต่อการผันสภาพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ลำดับ	รายการ	ความถี่
1	ระบบการติดตามผลการศึกษานิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี	
	1.1 อาจารย์ที่ปรึกษาติดตามและดูแลนักศึกษา	10
	1.2 มีการแจ้งเตือนผ่านระบบสารสนเทศทะเบียน	2
	1.3 มีระบบสารสนเทศที่สามารถแจ้งหรือส่งผลการเรียนให้อาจารย์ที่ปรึกษา	2
	1.4 นักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำและมีสภาพอภินิหารฝ่ายทะเบียนจะแจ้งผู้ปกครองให้ทราบและหาทางป้องกันร่วมกันโดยประสานกับอาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชา	1
	1.5 แจ้งผลคะแนนกลางภาคเพื่อให้นักศึกษาได้ทราบและพัฒนาตนเอง	1
	1.6 มีระบบอาจารย์ที่เลี้ยงในการติดตามพัฒนาการนักศึกษา	1
	1.7 มีการสอนเสริม	1
	1.8 มีการจัดติว	1
	1.9 มีการจัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา	1

ตาราง 10 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
1 (ต่อ)	1.10 คณะเป็นผู้ดำเนินการติดตามนักศึกษาโดยประสานข้อมูลจากทะเบียน	1
	1.11 ผู้สอนรายงานสถิติการเข้าเรียนมายังส่วนกลางทุกวัน	1
	1.12 ส่วนกลางรายงานสถิติการเข้าเรียนให้อาจารย์ที่ปรึกษาทราบเพื่อติดตามนักศึกษา	1
	1.13 ฝ่ายทะเบียนสรุปผลการเรียนทุกภาคเรียนให้หลักสูตรทราบ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาจะติดตามนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการพ้นสภาพอย่างใกล้ชิด	1
	1.14 ฝ่ายทะเบียนแจ้งผลการเรียนนักศึกษาที่มีปัญหาให้อาจารย์ที่ปรึกษาผ่านหัวหน้าภาค และคณบดี	1
	1.15 นักศึกษาสามารถตรวจสอบผลการเรียนผ่านระบบสารสนเทศ	1
	1.16 จัดให้นักศึกษาเรียนน้อยลงเพื่อให้มีเวลาทบทวนบทเรียนมากขึ้น	1
	1.17 ส่งผลการเรียนไปยังผู้ปกครองทุกภาคเรียน	1
	1.18 มีระบบคัดกรองนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำเพื่อติดตามและให้คำปรึกษา	1
	1.19 จัดเรียนเสริมเพื่อปรับพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ	1
	1.20 มีการโอนย้ายคณะหรือสาขาและเทียบโอนรายวิชาเพื่อให้โอกาสนักศึกษาได้ศึกษาต่อ	1
2	ในอนาคตจะมีกระบวนการติดตามผลการศึกษาของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี เพื่อช่วยเหลือและดูแลนิสิตนักศึกษา ด้วยวิธีการอื่น ๆ เพิ่มเติม	
	2.1 ควรสร้างระบบสารสนเทศในการกำกับติดตาม	2
	2.2 ควรมีการติดตามความเปลี่ยนแปลงของผลการเรียนของนักศึกษาในแต่ละภาคเรียน	1
	2.3 ควรจัดเตรียมบุคลากรที่ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ	1
	2.4 ควรทำความเข้าใจกับนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอน	1
	2.5 ควรมีการแนะนำเป็นรายกรณี เนื่องจากนักศึกษาบางรายติดต่อไม่ได้	1
	2.6 ควรแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดูแลและช่วยเหลือนักศึกษาอย่างใกล้ชิด	1
	2.7 ควรกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ในเรื่องอัตราคงอยู่ให้ชัดเจนและกำกับติดตามได้	1
2.8 ควรเช็คชื่อเข้าเรียนทุกวิชา	1	

ตาราง 10 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
2	2.9 ควรมีการจัดประชุมนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ	1
(ต่อ)	2.10 ควรพิจารณาเรื่องการให้ทุนการศึกษา	1
	2.11 อาจารย์ที่ปรึกษาควรดูแลและให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด	1
	2.12 ควรปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินนอกเหนือจากการสอบอย่างเดียว	1
	2.13 ควรสร้างกลุ่มไลน์เพื่อติดตามนักศึกษาได้เป็นรายบุคคล	1

จากตาราง 10 พบว่า แนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความเสี่ยงต่อการพ้นสภาพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ปรากฏดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษากลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีระบบการติดตามผลการศึกษานิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ดังนี้

- 1.1 อาจารย์ที่ปรึกษาติดตามและดูแลนักศึกษา
- 1.2 มีการแจ้งเตือนผ่านระบบสารสนเทศทะเบียน
- 1.3 มีระบบสารสนเทศที่สามารถแจ้งหรือส่งผลการเรียนให้อาจารย์ที่ปรึกษา

2. ในอนาคตสถาบันอุดมศึกษากลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จะมีกระบวนการติดตามผลการศึกษานิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี เพื่อช่วยเหลือและดูแลนิสิตนักศึกษา ด้วยวิธีการอื่น ๆ เพิ่มเติม คือ ควรสร้างระบบสารสนเทศในการกำกับติดตาม

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นอื่น ๆ

สถาบันอุดมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอื่น ๆ ดังนี้

1. กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/กำกับของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย) มีความคิดเห็นอื่น ๆ ปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 ความคิดเห็นอื่น ๆ ของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/กำกับของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
1	แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพ้นสภาพของนิสิตนักศึกษา	
1.1	จุดเด่น	
	1.1.1 มีกระบวนการให้คำปรึกษาและแนะนำนิสิตนักศึกษา	2
	1.1.2 มีระบบ Re-entry	1
	1.1.3 มีระบบการให้อนุปริญญา	1
	1.1.4 มีระบบการแจ้งผลการศึกษาให้กับอาจารย์ที่ปรึกษา	1
	1.1.5 มีระบบสารสนเทศใช้ประกอบการพิจารณา	1
	1.1.6 มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาที่เข้มแข็ง	1
1.2	จุดด้อย	
	1.2.1 คณะหน่วยงานอยู่ในช่วงการดำเนินการจึงยังไม่เห็นผลปรากฏชัด	1
	1.2.2 ยังขาดระบบสารสนเทศสนับสนุนการดำเนินการ	1
	1.2.3 ระบบการให้คำปรึกษาและแนะนำนิสิตนักศึกษายังไม่ดีเท่าที่ควร	1
	1.2.4 นิสิตนักศึกษาไม่ติดต่อหรือไม่เข้าเรียน	1
	1.2.5 สถาบันอุดมศึกษาขาดการวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผล และการติดตามผลการดำเนินการ	1
2	แนวทางการติดตามผลการศึกษาของนิสิตนักศึกษา	
2.1	จุดเด่น	
	2.1.1 อาจารย์ที่ปรึกษามีความใกล้ชิดกับนิสิตนักศึกษา	2
	2.1.2 นิสิตนักศึกษาสามารถทดสอบผลการศึกษาระบบสารสนเทศได้	1
	2.1.3 คณะต้นสังกัดของนิสิตศึกษารายงานผลการศึกษาหรือข้อมูลให้ส่วนกลางหรือผู้บริหารทราบ	1
	2.1.4 คณะมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	1
	2.1.5 มีระบบสารสนเทศในการดำเนินการเพื่อประกอบการพิจารณา	1
	2.1.6 มีระบบสารสนเทศสำหรับคณะเพื่อตรวจสอบและทราบว่ามียาวิชาที่ค้างส่งผลการศึกษา	1
	2.1.7 มีการติดตามผลการศึกษาเป็นลายลักษณ์อักษรและรายงานที่ประชุม	1

ตาราง 11 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
2.2	จุดด้อย	
	2.2.1 ขาดระบบฐานข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินการ	1
	2.2.2 ขาดระบบสารสนเทศในการดำเนินการ	1
	2.2.3 ขาดการวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผล และการติดตามผลการดำเนินการ	1
	2.2.4 ยังไม่มีการเชื่อมโยงระบบการบริหารงานบุคคลกับการส่งผลการศึกษาล่าช้า	1
3	ข้อเสนอแนะ	
	3.1 มหาวิทยาลัยควรเร่งดำเนินการในการแก้ไขและป้องกันปัญหาการผันสภาพของนิสิตนักศึกษา	1
	3.2 ควรทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลนิสิตนักศึกษาที่ผันสภาพกรณีที่ได้ระดับผลการศึกษาด้อยลงต่ำกว่าที่มหาวิทยาลัยกำหนด	1
	3.3 ควรมีการเชื่อมโยงระบบการขึ้นเงินเดือนกับระบบอื่น ๆ	1

จากตาราง 11 กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/กำกับของรัฐ (ทบวงมหาวิทยาลัย) มีความคิดเห็นอื่น ๆ ดังนี้

1. แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการผันสภาพของนิสิตนักศึกษา

1.1 จุดเด่น คือ มีกระบวนการให้คำปรึกษาและแนะนำนิสิตนักศึกษา

1.2 จุดด้อย มีดังนี้

1.2.1 คณะหน่วยงานอยู่ในช่วงการดำเนินการจึงยังไม่เห็นผลปรากฏชัด

1.2.2 ยังขาดระบบสารสนเทศสนับสนุนการดำเนินการ

1.2.3 ระบบการให้คำปรึกษาและแนะนำนิสิตนักศึกษายังไม่ดีเท่าที่ควร

1.2.4 นิสิตนักศึกษาไม่ติดต่อหรือไม่เข้าเรียน

1.2.5 สถาบันอุดมศึกษาขาดการวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผล และการติดตามผล

การดำเนินการ

2. แนวทางการติดตามผลการศึกษานิสิตนักศึกษา

2.1 จุดเด่น คือ อาจารย์ที่ปรึกษามีความใกล้ชิดกับนิสิตนักศึกษา

2.2 จุดด้อย มีดังนี้

2.2.1 ขาดระบบฐานข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินการ

- 2.2.2 ขาดระบบสารสนเทศในการดำเนินการ
- 2.2.3 ขาดการวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผล และการติดตามผลการดำเนินการ
- 2.2.4 ยังไม่มีการเชื่อมโยงระบบการบริหารงานบุคคลกับการส่งผลการศึกษาล่าช้า
3. ข้อเสนอแนะ มีดังนี้
- 3.1 มหาวิทยาลัยควรเร่งดำเนินการในการแก้ไขและป้องกันปัญหาการฟื้นสภาพของนิสิตนักศึกษา
- 3.2 ควรทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลนิสิตนักศึกษาที่ฟื้นสภาพกรณีที่ได้ระดับผลการศึกษาเฉลี่ยสะสมต่ำกว่าที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- 3.3 ควรมีการเชื่อมโยงระบบการขึ้นเงินเดือนกับระบบอื่น ๆ
2. กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีความคิดเห็นอื่น ๆ ปรากฏดังตาราง 12

ตาราง 12 ความคิดเห็นอื่น ๆ ของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ลำดับ	รายการ	ความถี่
1	แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นสภาพของนักศึกษา	
1.1	จุดเด่น	
1.1.1	มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา	4
1.1.2	มีระบบสารสนเทศที่สามารถตรวจสอบผลการเรียนได้	3
1.1.3	อาจารย์ที่ปรึกษาสามารถพบและติดตามนักศึกษาที่มีภาวะเสี่ยงบางราย	1
1.1.4	ระบบบริหารหลักสูตรที่มีมาตรฐาน	1
1.1.5	นักศึกษาได้รับโอกาสให้เข้าเรียนเมื่อฟื้นสภาพ	1
1.1.6	มีการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษาชัดเจน	1
1.1.7	ประสานผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ	1
1.1.8	นักศึกษาที่ผลการเรียนต่ำจะลงทะเบียนเรียนได้น้อย (ไม่เกิน 16 นก.)	1
1.1.9	มีระเบียบและโปรแกรมที่อาจารย์ที่ปรึกษาสามารถเข้าถึง	1
1.1.10	มีนโยบายของมหาวิทยาลัยเพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้	1
1.1.11	มีการรองรับและช่วยเหลือนักศึกษาที่ไม่มีเงินค่าเล่าเรียนบางส่วน	1
1.1.13	มีประกาศแจ้งให้นักศึกษาได้ทราบกฎระเบียบหรือแนวปฏิบัติ	1

ตาราง 12 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
1.1 (ต่อ)	1.1.13 มหาวิทยาลัยมีการจัดอบรมการใช้โปรแกรมการติดตามผลการ ให้กับอาจารย์ที่ปรึกษา	1
	1.1.14 มหาวิทยาลัยมีกฎระเบียบให้นักศึกษาสามารถเปลี่ยนสาขาวิชาได้ เมื่อเรียนครบ 1 ปี	1
	1.1.15 มหาวิทยาลัยมีมาตรการในการดำเนินการสำหรับผู้สอนที่ไม่ส่ง ผลการเรียน	1
	1.1.16 มีระบบการ Lock ระบบการลงทะเบียนเรียนของนักศึกษา ที่มีผลการเรียนต่ำกว่า 2.00 เพื่อให้พบอาจารย์ที่ปรึกษา	1
	1.1.17 มีจำนวนนักศึกษาพ้นสภาพน้อย	1
	1.1.18 สามารถติดตามนักศึกษาให้กลับมาศึกษาต่อได้	1
1.2	จุดด้อย	
	1.2.1 นักศึกษาบางคนไม่ติดต่อ ไม่กล้าเข้าพบ ไม่สนใจ หรือไม่ให้ข้อมูล ที่แท้จริง	5
	1.2.2 ไม่สามารถดูแลนักศึกษาได้ทั่วถึงเนื่องจากการเข้าถึงและการวิเคราะห์ ข้อมูลยังไม่เพียงพอ	1
	1.2.3 แหล่งทุนการศึกษามีไม่เพียงพอ	1
	1.2.4 นักศึกษามีผลการเรียนต่ำ	1
	1.2.5 ไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบที่ชัดเจน	1
	1.2.6 หากอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ใส่ใจและดูแลนักศึกษาจะพ้นสภาพได้ง่าย	1
	1.2.7 การปฏิบัติไม่จริงจัง	1
	1.2.8 ระบบการดูแลอย่างเหมาะสม แต่ไม่ได้รับการตอบสนองจากนักศึกษา และผู้ปกครอง	1
	1.2.9 เป็นนโยบายเชิงรับจึงไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย	1
1.2.10 ไม่มีระบบสารสนเทศอำนวยความสะดวกในการติดตามนักศึกษา	1	

ตาราง 12 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
2	แนวทางการติดตามผลการศึกษานักศึกษา	
2.1	จุดเด่น	
	2.1.1 มีระบบแจ้งเตือนสถานะผ่านระบบบริการการศึกษาหรือระบบทะเบียนกลางส่งผลให้นักศึกษาสามารถทราบผลการเรียนหรือข้อมูลด้วยตนเอง	7
	2.1.2 อาจารย์ที่ปรึกษาสามารถดูผลการเรียนของนักศึกษาในที่ปรึกษาได้ทุกคน	4
	2.1.3 มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา	3
	2.1.4 มีการรายงานผลการเรียนทางไปรษณีย์ให้ผู้ปกครอง	2
	2.1.5 มีระบบการติดตามผลการเรียนจากอาจารย์ผู้สอน	1
	2.1.6 มีการส่งผลการเรียนไปยังผู้ปกครอง	1
	2.1.7 ให้ความรู้อาจารย์ที่ปรึกษาในการใช้ระบบการติดตามนักศึกษา	1
	2.1.8 มีระบบการติดตามผลการเรียนสำหรับอาจารย์ ผู้สอน และอาจารย์ที่ค้างส่งเกรด	1
	2.1.9 มีระบบติดตามผลการเรียนนักศึกษารายภาค สำหรับติดตามและประเมินผลในแต่ละรายวิชา	1
	2.1.10 มีระบบแจ้งเตือนนักศึกษาที่มีเวลาเรียนเกิน/ใกล้เกินเวลา	1
	2.1.11 มีแผนการจัดสรรงบประมาณและแผนการพัฒนาโปรแกรมอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพ	1
	2.1.12 นักศึกษาทราบผลการเรียนทันที	1
2.2	จุดด้อย	
	2.2.1 ไม่มีระบบการติดตามนักศึกษาและติดตามผลการเรียน	2
	2.2.2 นักศึกษาไม่สนใจในการตรวจสอบผลการเรียนของตนเอง	2
	2.2.3 ไม่มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการพ้นสภาพ	1
	2.2.4 นักศึกษาไม่เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา	1
	2.2.5 ที่อยู่สำหรับการส่งผลการเรียนไปยังผู้ปกครองไม่ถูกต้อง	1
	2.2.6 นักศึกษาปิดช่องทางติดตาม	1
	2.2.7 อาจารย์ที่ปรึกษาไม่ให้ความสำคัญ	1
	2.2.8 ติดตามนักศึกษายาก	1

ตาราง 12 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
3	ข้อเสนอแนะ	
	3.1 ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรบูรณาการการดำเนินการร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหา	2
	3.2 มหาวิทยาลัยควรสร้างระบบวิเคราะห์ความเสี่ยงภาวะการผันสภาพเพื่อช่วยอาจารย์ที่ปรึกษาในการดูแลนักศึกษาได้อย่างทันท่วงที	1
	3.3 มหาวิทยาลัยควรพัฒนาฐานข้อมูลให้มีความถูกต้องสามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1
	3.4 ผู้บริหารควรแจ้งนโยบายไปยังหน่วยงานที่บริหารจัดการเพื่อทราบและดำเนินการ	1

จากตาราง 12 กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีความคิดเห็นอื่น ๆ ดังนี้

1. แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการผันสภาพของนักศึกษา

1.1 จุดเด่น คือ มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา และมีระบบสารสนเทศที่สามารถตรวจสอบผลการเรียนได้

1.2 จุดด้อย คือ นักศึกษาบางคนไม่ติดต่อ ไม่กล้าเข้าพบ ไม่สนใจ หรือไม่ให้ข้อมูลที่แท้จริง

2. แนวทางการติดตามผลการศึกษาของนักศึกษา

2.1 จุดเด่น มีดังนี้

2.1.1 มีระบบแจ้งเตือนสถานะผ่านระบบบริการการศึกษาหรือระบบทะเบียนกลาง ส่งผลให้นักศึกษาสามารถทราบผลการเรียนหรือข้อมูลด้วยตนเอง

2.1.2 อาจารย์ที่ปรึกษาสามารถดูผลการเรียนของนักศึกษาในที่ปรึกษาได้ทุกคน

2.1.3 มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2 จุดด้อย คือ ไม่มีระบบการติดตามนักศึกษาและติดตามผลการเรียน และนักศึกษาไม่สนใจในการตรวจสอบผลการเรียนของตนเอง

3. ข้อเสนอแนะ คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรบูรณาการการดำเนินการร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหา

3. กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีความคิดเห็นอื่น ๆ ปรากฏดังตาราง 13

ตาราง 13 ความคิดเห็นอื่น ๆ ของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ลำดับ	รายการ	ความถี่
1	แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพ้นสภาพของนักศึกษา	
1.1	จุดเด่น	
	1.1.1 มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา/มีการให้คำปรึกษา	6
	1.1.2 มหาวิทยาลัยขนาดเล็กสามารถดูแลได้ทั่วถึง เข้าถึงตัวนักศึกษาทุกคน	3
	1.1.3 มีการติดต่อสอบถามข้อมูลจากนักศึกษา	1
	1.1.4 มีหน่วยงานกำกับดูแลนิสิตอย่างใกล้ชิด เช่น ฝ่ายติดตามผล และฝ่ายที่ปรึกษา	1
	1.1.5 นักศึกษามีรายได้เพิ่มระหว่างเรียน	1
	1.1.6 ไม่มีการพ้นสภาพกรณีเกรดไม่ถึงเกณฑ์	1
	1.1.7 อาจารย์ทุกท่านสามารถดูแลและให้คำปรึกษาได้	1
	1.1.8 มีการสอนเสริมวิชาพื้นฐานและออนไลน์อย่างเป็นระบบ	1
	1.1.9 นักศึกษาสามารถเข้าถึงอาจารย์ที่ปรึกษาได้ง่าย	1
	1.1.10 มีกระบวนการติดตามนักศึกษา	1
	1.1.11 มีวิธีการป้องกันที่ไม่เป็นทางการ	1
	1.1.12 เข้าใจและช่วยเหลือนักศึกษาโดยมีแนวทางแก้ไขปัญหา	1
	1.1.13 มีนโยบายชัดเจน	1
	1.1.14 ทุกฝ่ายให้ความร่วมมือเพื่อให้นักศึกษาคงอยู่	1
	1.1.15 นักศึกษามีแนวโน้มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น	1
	1.1.16 อาจารย์ที่ปรึกษาติดตามและตรวจสอบจำนวนนักศึกษาทุกเดือน	1
1.2	จุดด้อย	
	1.2.1 นักศึกษาไม่ให้ความสำคัญ ไม่เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาหรือขาดการติดต่อ	4
	1.2.2 หมายเลขโทรศัพท์ของนักศึกษาไม่สามารถติดต่อได้	1
	1.2.3 อาจารย์ที่รับผิดชอบฝ่ายติดตามผลและฝ่ายที่ปรึกษารับผิดชอบนิสิตจำนวนมาก	1
	1.2.4 การจัดสรรเวลาของนักศึกษาไม่เหมาะสม	1

ตาราง 13 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
1.2 (ต่อ)	1.2.5 อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้สอนมีส่วนร่วมในการติดตามผลการเรียนน้อย	1
	1.2.6 ขาดระบบสารสนเทศที่รองรับและเชื่อมต่อกับ SMS และ Facebook	1
	1.2.7 ขาดหลักสูตรสร้างรายได้ที่ชัดเจนให้นักศึกษาขณะเรียน	1
	1.2.8 ระบบสารสนเทศยังไม่มีการพัฒนาและมีการนำมาใช้จริงจึง เนื่องจากจำนวนนักศึกษามีน้อย	1
	1.2.9 ปัจจัยภายนอกที่เหนือการควบคุม	1
	1.2.10 ไม่มีแนวทางในระดับมหาวิทยาลัย ขึ้นอยู่กับระบบของคณะเป็นหลัก	1
	1.2.11 ปัญหาส่วนบุคคล	1
2	แนวทางการติดตามผลการศึกษาของนักศึกษา	
2.1	จุดเด่น	
	2.1.1 นักศึกษามีจำนวนน้อย อาจารย์ที่ปรึกษาจึงสามารถดูแลได้ทั่วถึง	3
	2.1.2 มีการแจ้งเตือนผ่านระบบสารสนเทศทะเบียนที่สามารถเข้าดูผลการเรียนได้ตลอดเวลาและเป็นปัจจุบัน	3
	2.1.3 อาจารย์ที่ปรึกษานัดพบนักศึกษาเป็นประจำและต่อเนื่อง	2
	2.1.4 มีการตรวจสอบผลการเรียนของนักศึกษาทุกภาคเรียน	2
	2.1.5 เมื่อเจอปัญหาทุกฝ่ายให้ความร่วมมือ	2
	2.1.6 มีการแจ้งคะแนนสอบระหว่างภาคหลังการสอบกลางภาค	1
	2.1.7 ประกาศแจ้งคะแนนให้ทราบล่วงหน้าเพื่อให้นักศึกษาติดตามแก้ไขให้ทันเวลา	1
	2.1.8 มีการประเมินและเตรียมพร้อมให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด	1
	2.1.9 สามารถเข้าถึงอาจารย์ที่ปรึกษาได้ง่าย	1
	2.1.10 นักศึกษาติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษาได้หลายช่องทาง	1
	2.1.11 ส่งผลการเรียนไปยังผู้ปกครองทุกภาคเรียน	1
	2.1.12 มีนโยบายชัดเจน	1
2.1.13 นักศึกษาสามารถเข้าสู่ระบบสารสนเทศมากขึ้น	1	

ตาราง 13 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความถี่
2.2	จุดด้อย	
	2.2.1 นักศึกษาไม่ติดตามและไม่สนใจผลการเรียนของตนเอง	3
	2.2.2 การใช้ระบบสารสนเทศทะเบียนยังไม่แพร่หลายและทั่วถึง	1
	2.2.3 ระบบสารสนเทศที่ใช้กำกับติดตมนักศึกษายังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร	1
	2.2.4 นักศึกษาที่มีปัญหาไม่กล้าเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา	1
	2.2.5 นักศึกษาไม่บอกข้อเท็จจริงของปัญหา	1
	2.2.6 ไม่มีแนวทางในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายของคณะเป็นหลัก	1
	2.2.7 เป็นปัญหาส่วนบุคคล	1
3	ข้อเสนอแนะ	
	3.1 อาจารย์ที่ปรึกษาควรพบนักศึกษาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อดูแลนักศึกษาให้บ่อยขึ้นและทันเหตุการณ์ ทั้งนี้อาจเชิญผู้ปกครองมาเข้าร่วมเพื่อรับทราบและร่วมกันแก้ไขปัญหา	1
	3.2 ควรมีการวิจัยเพื่อให้ได้รูปแบบในการแก้ไขปัญหาการผันสภาพ	1

จากตาราง 13 กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีความคิดเห็นอื่น ๆ ดังนี้

1. แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการผันสภาพของนักศึกษา

1.1 จุดเด่น คือ มีระบบระบบอาจารย์ที่ปรึกษา/มีการให้คำปรึกษา และมหาวิทยาลัยขนาดเล็กสามารถดูแลได้ทั่วถึง เข้าถึงตัวนักศึกษาทุกคน

1.2 จุดด้อย คือ นักศึกษาไม่ให้ความสำคัญ ไม่เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาหรือขาดการติดต่อ

2. แนวทางการติดตามผลการศึกษาของนักศึกษา

2.1 จุดเด่น มีดังนี้

2.1.1 นักศึกษามีจำนวนน้อย อาจารย์ที่ปรึกษาจึงสามารถดูแลได้ทั่วถึง

2.1.2 มีการแจ้งเตือนผ่านระบบสารสนเทศทะเบียนที่สามารถเข้าดูผลการเรียนได้ตลอดเวลาและเป็นปัจจุบัน

2.1.3 อาจารย์ที่ปรึกษานัดพบนักศึกษาเป็นประจำและต่อเนื่อง

2.1.4 มีการตรวจสอบผลการเรียนของนักศึกษาทุกภาคเรียน

2.1.5 เมื่อเจอปัญหาทุกฝ่ายให้ความร่วมมือ

2.2 จุดด้อย คือ นักศึกษาไม่ติดตามและไม่สนใจผลการเรียนของตนเอง

3. ข้อเสนอแนะ คือ อาจารย์ที่ปรึกษาควรพบนักศึกษาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อดูแลนักศึกษาให้บ่อยขึ้นและทันเหตุการณ์ ทั้งนี้อาจเชิญผู้ปกครองมาเข้าร่วมเพื่อรับทราบและร่วมกันแก้ไขปัญหา และควรมีการวิจัยเพื่อให้ได้รูปแบบในการแก้ไขปัญหาการผันสภาพ

ตอนที่ 5 ผลการสัมภาษณ์สถาบันอุดมศึกษาที่มีแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการผันสภาพหรือมีแนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีโดดเด่นหรือเป็นรูปธรรม

เมื่อสถาบันอุดมศึกษาได้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลปรากฏว่ามีสถาบันอุดมศึกษาที่มีแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการผันสภาพหรือมีแนวทางการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีโดดเด่นหรือเป็นรูปธรรม จำนวน 5 สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ 2 ระยะ ดังนี้

1. ระยะที่ 1 สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจากสถาบันอุดมศึกษา ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม 2562 ถึงวันที่ 2 สิงหาคม 2562 จำนวน 3 สถาบัน ประกอบด้วย

1.1 วันที่ 1 สิงหาคม 2562 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1.2 วันที่ 2 มกราคม 2562 มหาวิทยาลัยมหิดล

1.3 วันที่ 2 มกราคม 2562 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร

ลาดกระบัง

2. ระยะที่ 2 สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจากสถาบันอุดมศึกษา ระหว่างวันที่ 9 มกราคม 2563 ถึงวันที่ 10 มกราคม 2563 จำนวน 2 สถาบัน ประกอบด้วย

2.1 วันที่ 9 มกราคม 2563 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

2.2 วันที่ 10 มกราคม 2563 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสถาบันอุดมศึกษา โดยสรุปภาพรวมปรากฏดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีจำนวนหน่วยงานจัดการเรียนการสอนเทียบเท่าคณะ 16 - 20 คณะวิชา มีจำนวนนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีรวมทุกชั้นปี 20,001 - 25,000 คน และมากกว่า 25,000 คน และมีจำนวนนิสิตนักศึกษาที่ผันสภาพโดยเฉลี่ยต่อปี น้อยกว่า 500 คน ตามลำดับ

2. สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องการฟื้นฟูสภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยมีสาเหตุมาจากการมีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด และไม่สามารถปรับตัวสำหรับการเรียนในระดับอุดมศึกษาได้ และมีวิธีการหรือการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูสภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ตามลำดับ

3. สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีระบบการติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือนิสิตนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการฟื้นฟูสภาพ

4. สถาบันอุดมศึกษายังไม่มีระบบหรือแนวทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิตนักศึกษาที่บูรณาการจากทุกภาคส่วนภายในสถาบันอุดมศึกษาหรือเป็นระบบเนื่องจากการดำเนินการเป็นกลไกภายในของสาขาวิชา หลักสูตร หรือระดับคณะ ทั้งนี้ ในระดับสถาบันอุดมศึกษาจะสนับสนุนกระบวนการ ขั้นตอน ข้อมูล และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เท่านั้น

5. อาจารย์ที่ปรึกษายังเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการดูแลและใกล้ชิดนิสิตนักศึกษา และสามารถให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาเบื้องต้นได้เป็นอย่างดี ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจะต้องให้ความสำคัญและพัฒนาระบบกลไกอาจารย์ที่ปรึกษาให้สามารถบูรณาการกับบุคคลหรือหน่วยงานให้เป็นระบบและควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

6. ระบบสารสนเทศที่สถาบันอุดมศึกษาใช้ในการติดตามและแจ้งข้อมูลและผลการเรียนประกอบไปด้วย ระบบบริการการศึกษาผ่านระบบเครือข่าย Internet (ระบบงานทะเบียน) และการพัฒนา Application Mobile และระบบการติดตามผลการเรียน เป็นต้น

7. ในอนาคตสถาบันอุดมศึกษาจะพัฒนาระบบกลไกและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ สนับสนุนการทำงานของอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชา หลักสูตร และหน่วยงานระดับคณะเพื่อให้สามารถดูแล แก้ไขปัญหา และช่วยเหลือหรือติดตามนิสิตนักศึกษาให้สามารถสำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด